

Innst. S. nr. 86.

(1998-99)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ursula Evje og Ulf Erik Knudsen om overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen.

Dokument nr. 8:105 (1997-98).

Til Stortinget.

SAMMENDRAG

Representantene Evje og Knudsen fremmer forslag om at Stortinget skal be Regjeringen om å overføre forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen og samtidig be Regjeringen om å oppheve de tre kongelige resolusjoner der dette er bestemt.

I sin argumentasjon nevner forslagsstillerne at lærerne i Norge er den eneste yrkesgruppe i Norden der arbeidsgiver ikke har forhandlingsrett og vanlig styringsrett overfor sine arbeidstakere. Det vises også til Grøholt-utvalgets konklusjoner fra 1991.

Dokumentforslaget ble oversendt Arbeids- og administrasjonsdepartementet til uttalelse. Statsrådets svar datert 10. september 1998 er tatt inn som vedlegg.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til tidligere behandlinger av tilsvarende spørsmål gjennom Dokument nr. 8:12 (1989-90) og Dokument nr. 8:13 (1989-90). Det vises videre til departementets uttalelse til forslaget som fremmes i Dokument nr. 8:105 (1998-99).

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Regjeringen har varslet en gjennomgang av konsekvensene som følge av en eventuell overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet til kommuner og fylkeskommuner. Dette vil skje før innledningen til neste hovedtariffperiode, og en eventuell overføring av forhandlingsansvaret kan tidligst gjennomføres fra 1. mai 2000. Det understrekes at dette forslaget berører nær 100 000 arbeidstakere.

Flertallet vil vise til Innst. S. nr. 201 (1989-90) der flertallet uttalte:

"En overføring av forhandlingsansvaret krever ikke stortingsvedtak, idet det kun er nødvendig med opphevelse av en kongelig resolusjon. Slike beslutninger hører tradisjonelt til arbeidsgiveransvaret, i dette tilfellet for staten v/regjeringen.

Regjeringen kan selvsagt, dersom den finner det ønskelig, forelegge saken for Stortinget for vurdering og avgjørelse. Ut fra den tradisjonelle arbeidsdelingen mellom Storting og regjering i slike spørsmål, mener flertallet at Regjeringen selv bør avgjøre om dette er hensiktsmessig i denne saken."

Komiteens flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet og Høyre, vil på bakgrunn av dette foreslå at Dokument nr. 8:105 (1997-98) om overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen, vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er oppmerksom på at overføring av forhandlingsansvaret ikke krever stortingsvedtak. Dette faktum bør likevel ikke være til hinder for at Stortinget gir Regjeringen et klart signal om hva man mener om en slik problemstilling.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen overføre forhandlingsansvaret for undervisningssektoren (grunnskoler og videregående skoler) til kommuner/fylkeskommuner."

Komiteens utkast til innstilling har vært sendt kirke-, utdannings- og forskningskomiteen til uttalelse. I brevet datert 11. februar 1999 uttales: "Komiteen har mottatt ovennevnte utkast til innstilling og slutter seg til de respektive partiers merknader i innstillingen."

FORSLAG FRA MINDRETALL**Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:**

Stortinget ber Regjeringen overføre forhandlingsansvaret for undervisningssektoren (grunnskoler og videregående skoler) til kommuner/fylkeskommuner.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:105 (1997-98) - forslag fra stortingsrepresentantene Ursula Evje og Ulf Erik Knudsen om overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen - vedlegges protokollen.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 11. februar 1999.

May-Helen Molvær Grimstad,
leder.

Jon Olav Alstad,
ordfører.

Grethe G. Fossum,
sekretær.

Vedlegg**Brev fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet v/statsråden, til familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, datert 10. september 1998.****Dok 8:105 om overføring av forhandlingsansvar for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen**

Jeg viser til komiteens brev av 25. mai 1998 hvor departementet bes om en vurdering av forslag fra stortingsrepresentantene Ursula Evje og Ulf Erik Knudsen om overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen.

Stortinget har tidligere behandlet tilsvarende spørsmål, jf. dokument nr 8:12 (1989-90) og dokument nr. 8:13 (1989-90). I dok 8:12 fremmet representantene Wencke Lyngholm og Theo Koritzinsky forslag om å be Regjeringen legge spørsmålet om hvem som skal ha forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fram for Stortinget. I dok 8:13 fremmet representanten Jan Simonsen forslag om at Stortinget ber Regjeringen samle arbeidsgiveransvaret for lønnsforhandlinger i skolesektoren slik at den i enkelte kommuner eller fylkeskommuner selv forhandler med lærernes og det øvrige skolepersonells organisasjoner.

Sakene (Innst. S. Nr. 201, jf. Dokument nr. 8:13 og Innst. S. Nr. 202, jf. Dokument nr. 8:12) ble behandlet under ett av Stortinget den 5. juni 1990. Forbruker- og administrasjonskomiteen hadde innstillet:

"Dokument nr. 8:13 for 1989-90 om forslag fra stortingsrepresentant Jan Simonsen om å gi arbeidsgiveransvaret for skolesektoren til kommuner og fylkeskommuner, vedlegges protokollen."

og

"Dokument nr. 8:12 for 1989-90 om forslag fra stortingsrepresentantene Wenche Lyngholm og Theo Koritzinsky om å be Regjeringen legge spørsmålet om hvem som skal ha forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fram for Stortinget, oversendes Regjeringen."

Stortingsflertallet sluttet seg til komitéflertallets innstillinger der hovedinnholdet var følgende:

"En overføring av forhandlingsansvaret krever ikke stortingsvedtak, idet det kun er nødvendig med opphevelse av en kongelig resolusjon. Slike beslutninger hører tradisjonelt til arbeidsgiveransvaret, i dette tilfellet for staten v/regjeringen.

Regjeringen kan selvsagt, dersom den finner det ønskelig, forelegge saken for Stortinget for vurdering og avgjørelse. Ut fra den tradisjonelle arbeidsdeling mellom Storting og regjering i slike spørsmål, mener flertallet at Regjeringen selv bør avgjøre om dette er hensiktsmessig i denne saken. Flertallet foreslår derfor at dokumentforslaget oversendes Regjeringen."

(Jf. Innst. S. nr. 202)

og

"Komiteens flertall, ..., viser til Innst. S. nr. 202 hvor et flertall bestående av ..., går inn for at Regjeringen selv vurderer det hensiktsmessige i om overføring av forhandlingsansvaret for pedagogisk personell legges frem for Stortinget. Flertallet vil ut fra dette ikke ta stilling til realitetsforslaget og foreslår at Dokumentet nr. 8:13 vedlegges protokollen." (Jf. Innst. S. nr. 201)

Skiftende regjeringer har behandlet spørsmålet om overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet til kommuner og fylkeskommuner. Det er blitt vedtatt å beholde forhandlingsansvaret i staten inntil videre. Beslutningene har blant annet hatt sammenheng med et pågående arbeide mellom staten og lærerorganisasjonene om forenkling og normalisering av avtaleverket, og med arbeidet med planlegging og gjennomføring av større opplæringsreformer.

Nåværende Regjering har besluttet at forhandlingsansvaret skal beholdes i staten ut hovedtariffperioden 1998-2000. Saken reiser en omfattende problemstilling og berører nær 100 000 arbeidstakere. Regjeringen vil arbeide videre med saken i perioden og foreta en gjennomgang av konsekvenser som vil følge av en eventuell overføring av forhandlingsansvaret.

Den formelle framgangsmåte for å overføre forhandlingsansvaret vil bestå i at de kongelige resolusjonene som fører lærerne inn under tjenestetvistloven, oppheves og ved at samtlige avtaler sies opp til bortfall med 3 måneders frist før utløp av perioden for gjeldende hovedtariffavtale. Forhandlingskompetanse vil da automatisk falle tilbake til kommunesektoren. Overføring av forhandlingsansvaret kan derfor tidligst gjennomføres fra 01.05.2000.

På bakgrunn av ovennevnte vil jeg fraråde at det treffes noe vedtak i saken før regjeringens gjennomgang er slutført. Denne vil bli gjort i god tid før innledningen til neste hovedtariffperiode.